

מסכת סוכה

פרק ג'

- א.** לוֹבֵב הַגָּזֹול וְהַיְבָשׁ, פֶּסֶול. שֶׁל אֲשֶׁרֶת וּשֶׁל עִיר הַגְּדַחַת, פֶּסֶול.
נִקְטָם רָאשׁוֹ, נִפְרָצָו עַלְיוֹ, פֶּסֶול. נִפְרָצָו עַלְיוֹ, כְּשֶׁר. רַبִּי יְהוּדָה
אֹמֵר, יָאָגַדְנוּ מִלְמָעָלָה. צַבִּי הַר הַבָּרוּל, כְּשֶׁרוֹת. לוֹבֵב שִׁישׁ בּוֹ
שֶׁלְשָׁה טְפַחִים כִּדִּי לְנַעֲנָע בּוֹ, כְּשֶׁר:
- ב.** קָדֵס הַגָּזֹול וְהַיְבָשׁ, פֶּסֶול. שֶׁל אֲשֶׁרֶת וּשֶׁל עִיר הַגְּדַחַת, פֶּסֶול.
נִקְטָם רָאשׁוֹ, נִפְרָצָו עַלְיוֹ או שְׁהִיו עֲנָבָיו מְרֻבּוֹת מֵעַלְיוֹ, פֶּסֶול. וְאֶם
מַעֲטָן, כְּשֶׁר. וְאֵין מַמְעַטִּין בַּיּוֹם טֻוב:
- ג.** עֲרָבָה גְּזֹלה וַיְבָשָׁה, פֶּסֶולָה. שֶׁל אֲשֶׁרֶת וּשֶׁל עִיר הַגְּדַחַת,
פֶּסֶולָה. נִקְטָם רָאשָׁה, נִפְרָצָו עַלְיהָ, וְהַצְפָּצָה, פֶּסֶולָה. כְּמוֹשָׁה,
וּשְׁנַשְׁרָוּ מִקְצָת עַלְיהָ, וּשֶׁל בָּעֵל, כְּשֶׁרָה:
- ד.** רַבִּי יְשֻׁמְעָל אֹמֵר, שֶׁלְשָׁה הַדְּסִים וְשַׁתִּי עֲרָבּוֹת, לוֹבֵב אֶחָד
וְאֶתְרוֹג אֶחָד, אֲפָלוֹ שְׁנִים קְטוּמִים וְאֶחָד אֵינוֹ קְטוּם. רַבִּי טְרָפּוֹן

אומר, אפלו שלשׁון קוטומים. רבי עקיבא אומר, כשם שלולב אחד וארוג אחד, כהقدس אחד וערבה אחת:

ה. אתרוג הגזול והיבש, פסול. של אשפה ושל עיר הנחתת, פסול. של ערלה, פסול. של תרומה טמאה, פסול. של תרומה טהורה, לא יטל, ואם גטלו, כשר. של דמאי, בית שמאי פוסלין, ובית היל מחייבין. של מעשר שני בירושלים, לא יטלו, ואם גטלו, כשר:

ו. עלתה חזיות על רבו, נטלה פטמותו, נקלף, נסדק, נקב וחסר כל שהוא, פסול. עלתה חזיות על מעותו, נטל עקצוץ, נקב ולא חסר כל שהוא, כשר. אתרוג הכספי, פסול. והירוק הכרתי, רבי מאיר מכשיך, ורבי יהודה פוסל:

ז. שעור אתרוג הקטן, רבי מאיר אומר, כאגוז. רבי יהודה אומר, כביצה. ובגדול, כי יש איז שנים בידו אחת, דברי רבי יהודה. רבי יוסף אומר, אפלו אחד בשתי ידיים:

ח. אין אוגדים את הלולב אלא במנו, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר, אפלו במשיכה. אמר רבי מאיר, מעשה אנשי ירושלים, שהי אוגדים את לולביהם בגימוניות של זהב. אמרו לו, במנו היה אוגדים אותו מלמטה:

ט. *וְהִיכּוֹ הִיּוֹ מַנְעָנָעִין, בְּהֵזֶד לְה' פְּחָלָה וּסְוּךְ, וּבְאָנוֹ ה' הַוְשִׁיעָה
בָּא, דְּבָרִי בֵּית הַלְּלָה. וּבֵית שְׁמָאי אָמְרִים, אֲף בְּאָנוֹ ה' הַצְלִיחָה נָא.
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָּא, צוֹפָה הִיִּתִי בְּרַבּוֹ גָּמְלִיאֵל וּבְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ, שָׁכֶל
הַעַם הִיּוֹ מַנְעָנָעִים אֶת לוֹלְבֵיכּוֹ, וְהַנְּאָנָה גַּעֲנָעָוָא אֶלְאָ בְּאָנוֹ ה'
הַוְשִׁיעָה נָא. מַי שָׁבָא בְּדָרֶךְ וְלֹא קִיה בְּדָרוֹ לוֹלֵב לְטָל, לְכַשְּׁפָגָס
לְבֵיתוֹ יְטָל עַל שְׁלָחָנוֹ. לֹא גַּטֵּל שְׁחָרִית, יְטָל בֵּין הַעֲרָבִים, שָׁכֶל
הַיּוֹם כְּשֶׁר לְלוֹלֵב:*

י. *מַי שְׁהִיה עֲבָד אָוֹ אַשְׁה אֹו קָטוֹ מִקְרָין אַתָּהוּ, עָוָנָה אַחֲרֵיכּוּ מַה
שָׁהּוּ אָמְרָין, וַתָּהִי לוֹ מַיאָרָה. אִם קִיה גָּדוֹל מִקְרָא אַתָּהוּ, עָוָנָה
אַחֲרֵיו הַלְּוִיָּה:*

יא. *מֶקוּם שְׁנָהָנוּ לְכַפֵּל, יְכַפֵּל. לְפָשָׁט, יְפָשָׁט. לְבָרֶךְ אַחֲרֵינוּ, יְבָרֶךְ
אַחֲרֵיו. הַכָּל כְּמַנְהָג הַמִּדיְנָה. הַלּוֹקָח לְוַלֵּב מַחְבָּרוֹ בְּשִׁבְיעִית, נוֹתֵן
לוֹ אַתְּרוֹג בְּמִפְּנָה, לְפִי שְׁאַיּוֹן רְשָׁאֵי לְלַקְחוֹ בְּשִׁבְיעִית:*

יב. *בְּרָאָשׂוֹנָה קִיה לְוַלֵּב גַּטֵּל בְּמִקְדָּשׁ שְׁבָעָה, וּבְמִדיְנָה יוֹם אֶחָד.
מִשְׁחָרֵב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הַתְּקוּנוּ רַבּוֹ יוֹחָנָן בָּנוֹ זְכָאי שְׁיִהָא לְוַלֵּב גַּטֵּל
בְּמִדיְנָה שְׁבָעָה, זִכְרָה לְמִקְדָּשׁ. וּשְׁיִהָא יוֹם הַנְּגָפָן כָּלּוֹ אָסּוֹר:*

יג. *יוֹם טוֹב הַרְאָשׂוֹן שֶׁל חָג שְׁחָל לְהִיוֹת בְּשִׁבְתָּה, כָּל הַעַם מַזְלִיכִין
אֶת לוֹלְבֵיכּוֹ לְבֵית הַכְּנָסָת. לְמִחרָת מַשְׁכִּימִין וּבָאַיּוֹן, כָּל אֶחָד וְאֶחָד*

מִכִּיר אֶת נְשָׁלוֹ, וַנּוּטְלוֹ. מִפְנֵי שָׁאַמְרוּ חֲכָמִים, אֵין אָדָם יוֹצֵא יְדֵי
חֻבְתּוֹ בַּיּוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל חַג בְּלוֹלְבָו שֶׁל חַבְרוֹ. וְשָׁאָר יְמֹת
הַחַג, אָדָם יוֹצֵא יְדֵי חֻבְתּוֹ בְּלוֹלְבָו שֶׁל חַבְרוֹ:

יד. רַبִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, יּוֹם טוֹב הַרְאָשׁוֹן שֶׁל חַג שְׁחַל לְהִיוֹת בְּשַׁבָּת,
וְשָׁכַח וְהִזְכִּיא אֶת הַלּוֹלֵב לְרִשְׁוֹת הַרְבִּים, פָּטוֹר, מִפְנֵי שְׁהַזְכִּיאוֹ
בִּרְשׁוֹת:

יה. מִקְבָּלָת אַשְׁהָ מִיד בְּנָה וּמִיד בְּעָלָה וּמִחְזִירָתוֹ לְמִינִים בְּשַׁבָּת.
רַבִּי יְהוֹדָה אוֹמֵר, בְּשַׁבָּת מִחְזִירֵין, בַּיּוֹם טוֹב מֹסִיףִין, וּבְמַזְעֵד
מִחְלִיפִין. קָטוֹן הַיּוֹדֵעַ לְגַעֲגָע, חַיב בְּלוֹלֵב: